

Sygn. akt I ACz 490/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz (spraw.)
Sędziowie:	SA Grażyna Demko
	SA Dariusz Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2013 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **J. P.**

przeciwko **J. J. i G. J.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanych

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie I Wydział Cywilny

z dnia 9 kwietnia 2013 r., sygn. akt I Nc 47/13

p o s t a n a w i a:

o d d a l i ć zażalenie.

UZASADNIENIE

Powód J. P. wniósł przeciwko pozwanym J. J. i G. J. pozew w postępowaniu nakazowym o zapłatę z weksla kwoty 193.150 zł z odpowiednimi ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu podał, że w dniu 29 września 2003r. udzielił pozwanemu J. J. pożyczki w kwocie 100.000 zł, na zabezpieczenie której pozwany wystawił weksel in blanco, poręczony przez jego żonę - pozwaną G. J.. Oboje pozwani podpisali dokument, w którym J. J. potwierdził odbiór pożyczki i zobowiązał się do jej zwrotu do dnia 31.01.2005 r., z czego się nie wywiązał. Od kwoty należności głównej powód naliczył odsetki na dzień 1.08.2012 r. w wysokości 93.150 zł i na łączną kwotę 193.150 zł wypełnił weksel, którego pozwani mimo zawiadomienia nie wykupili.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 7.03.2013 r., sygn.akt I Nc 47/13 Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W zarzutach od tego nakazu pozwani wnieśli o wstrzymanie jego wykonania na czas trwania procesu, na podstawie art. 492 § 3 zd. 2 k.p.c. Pozwani przyznali datę i fakt zaciągnięcia pożyczki u powoda i zabezpieczenia jej spłaty wekslem. Zaprzeczyli jednak jakoby pożyczki tej nie spłacili i podali, że pomiędzy stronami toczy się wszczęta prawie

pół roku wcześniej sprawa o wydanie m.in. weksla, którego dotyczy niniejszy spór. Wyjaśnili, że strony pozostawały niegdyś w dobrych relacjach i przeprowadzały pomiędzy sobą transakcje gotówkowe opiewające na znaczne sumy, w sposób „dalece odformalizowany”, przez co przekazywanie pieniędzy, jak i ich zwroty odbywały się w formie gotówkowej, a strony z zasady nie kwitowały ich odbioru. Twierdzili, że utrzymanie „statusu tytułu zabezpieczenia”, którym dysponuje zaskarżony nakaz, naraża ich na niepowetowaną szkodę.

Zaskarżonym postanowieniem (pkt I) z dnia 9 kwietnia 2013 r., sygn. akt I Nc 47/13 Sąd Okręgowy w Rzeszowie wniosek pozwanych o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty oddalił, uznając że podnoszone przez nich zarzuty nie uzasadniają odstąpienia od ogólnej reguły jaką jest natychmiastowa wykonalność nakazu zapłaty wydanego w warunkach art. 492 § 3 k.p.c. Zdaniem Sądu podane przez pozwanych okoliczności nie wystarczają do wyrażenia oceny, że nakaz zapłaty został wydany niezasadnie i będzie uchylony. Twierdzenia, że spłacili należność wynikającą z weksla w żaden sposób nie uprawdopodobnili. Sąd miał też na uwadze, że brak uprawdopodobnienia roszczenia był powodem, dla którego Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalił wniosek powodów (pozwanych w niniejszej sprawie) o zabezpieczenie powództwa o wydanie weksli (sygn.akt I C 1728/12). Z uzasadnienia niniejszego wniosku nie wynika też w sposób jednoznaczny, że na skutek wykonania nakazu pozwany zostanie wyrządzona niepowetowana szkoda, tj. taki rodzaj uszczerbku, którego pozwany nie będzie mógł zrekompensować kosztem powoda gdy nakaz zostanie uchylony, np. wobec złej kondycji finansowej powoda.

Od powyższego postanowienia pozwani wnieśli zażalenie, w którym domagali się jego zmiany i wstrzymania nakazu zapłaty zgodnie z wnioskiem, ewentualnie uchylenia postanowienia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wskazując na naruszenie art. 492 § 3 k.p.c. zarzucili, że ocena Sądu o braku uprawdopodobnienia faktu spłaty należności z przedmiotowego weksla była błędna. Zdaniem autora zażalenia, już sam fakt, iż pozwani prawie pół roku wcześniej wytoczyli odrębne powództwo o wydanie weksla uprawdopodobnia fakt, iż spłacili pożyczkę, którą zabezpiecza ten weksel. Twierdząc, że nieuwzględnienie ich wniosku doprowadzi do wyrządzenia im niepowetowanej szkody, wskazywali, że powód wytoczył przeciwko nim kilka spraw z weksli, dążąc do obciążenia ich wysokimi kosztami zastępstwa procesowego w każdej z tych spraw.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że przepis w art. 492 § 3 k.p.c. przewiduje, że nakaz zapłaty wydany na podstawie weksla, warrantu, rewersu lub czeku po upływie terminu do zaspokojenia roszczenia staje się natychmiast wykonalny. Po nadaniu mu klauzuli wykonalności podlega wykonaniu jak tytuł wykonawczy. Tylko tego rodzaju tytułu dotyczy możliwość wstrzymania wykonania nakazu zapłaty, przewidziana w art. 492 § 3 k.p.c.

Możliwość wstrzymania wykonania nakazu zapłaty na podstawie art. 492 § 3 k.p.c. nie dotyczy natomiast nakazu zapłaty jako tytułu zabezpieczającego. Za taką oceną przemawia głównie fakt, że tytuł zabezpieczający nie podlega wykonaniu w sposób porównywalny z wykonaniem tytułu wykonawczego, a wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty, o którym mowa w art. 492 § 3 k.p.c., nie pozbawia go jednocześnie cech tytułu zabezpieczającego (por. D.Zawistowski, Postępowanie zabezpieczające. Komentarz. Wybór orzeczeń, Warszawa 2007, s. 192).

Stąd oczekiwanie autora wniosku o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty z dnia 7.03.2013 r., że uwzględnienie tego wniosku doprowadzi do utraty przez nakaz „statusu tytułu zabezpieczenia” nie znajduje uzasadnienia.

Z uwagi jednakże na to, że jako podstawę prawną wniosku wskazano art. 492 § 3 k.p.c. i skarżący wyraźnie odwołuje się do przesłanek warunkujących fakultatywne wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty, wniosek ten należało ocenić w świetle tych przesłanek.

Przepis art. 492 § 3 k.p.c. nie precyzuje kryteriów, którymi sąd winien się kierować przy rozpoznawaniu wniosku o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla i dlatego też przyjmuje się, że posiłkowo należy kierować się przesłankami z art. 346 § 1 k.p.c. dotyczącymi zawieszenia rygoru natychmiastowej wykonalności

nadanego wyrokowi zaocznemu. Merytoryczny wydzźwięk obu tych decyzji jest bowiem identyczny – chodzi w nich o uniemożliwienie wszczęcia, bądź kontynuowania egzekucji.

Podejmując zatem decyzję o uwzględnieniu bądź nie wniosku o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty Sąd winien przede wszystkim rozważyć, czy przedstawione w zarzutach okoliczności wywołują wątpliwości co do zasadności wydanego nakazu zapłaty.

Sąd Apelacyjny podziela ocenę Sądu Okręgowego, że takie wątpliwości w niniejszej sprawie nie występują. Pozwani sami przyznali datę i fakt zaciągnięcia pożyczki u powoda, jak również to, że jej spłata była zabezpieczona wekslem in blanco podpisanym przez J. J., a poręczonym przez G. J.. Samo ich twierdzenie, że spłacili pożyczkę, z powołaniem się na wewnętrzne dokumenty księgowe wystawiane przez firmy, z którymi pozwany J. J. jest powiązany jako właściciel lub prezes zarządu nie wystarcza do powstania uzasadnionych wątpliwości co do zasadności wydania nakazu zapłaty. Bez względu na to jak dobre relacje łączyły strony, trudno uwierzyć aby pozwany, jak twierdzi w zarzutach od nakazu zapłaty (k.32), zwracając powodowi pożyczone środki, nie wymagał od niego żadnych potwierdzeń na tą okoliczność, zważywszy że chodzi o niebagatelną kwotę 100.000 zł, a łącznie z innymi – 2,5 mln złotych. Również podkreślany w zażaleniu fakt wcześniejszego wytoczenia przez pozwanych powództwa o wydanie weksli nie uprawdopodobnia, że pozwani pożyczkę spłacili. Jak zresztą ustalił Sąd Okręgowy, to właśnie brak uprawdopodobnienia roszczenia był powodem oddalenia ich wniosku o zabezpieczenie w tamtej sprawie.

Już z tego powodu wniosek o wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty trafnie został oddalony przez Sąd Okręgowy. Na marginesie jedynie można zauważyć, że pozwani nie uprawdopodobnili również, że nieuwzględnienie wniosku będzie skutkować dla nich niepowetowaną szkodą. Pojęcie "niepowetowana szkoda" oznacza w szczególności brak dostatecznego majątku po stronie powoda, z którego pozwany mógłby uzyskać zwrot wyegzekwowanego świadczenia. Innymi słowy, chodzi o obawę, że w razie ewentualnego uwzględnienia zarzutów od nakazu zapłaty restytucja będzie niemożliwa lub wyjątkowo uciążliwa. Na żadne takie okoliczności pozwani w swoim wniosku nie wskazali, ograniczając się jedynie do wyrażenia obawy o obciążenie ich wysokimi kosztami procesów wszczętych przeciwko nim przez powoda.

Z przyczyn wyżej opisanych Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.